

HSL:n kannanotto HE 66 liikennepalvelulain muuttamisesta (rautatieliikenteen toimivaltaiset viranomaiset)

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Arvoisa valiokunta,

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä HSL kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä hallituksen esityksestä liikennepalvelulain muuttamiseksi.

Esityksen tavoitteet ja keskeiset muutosehdotukset henkilöjunaliikenteen tilaajatoimivallan järjestämiseksi ovat kannatettavia.

Ensimmäisen lausuntokierroksen jälkeen esityksessä on kiitettävästi huomioitu HSL:n ja muiden lausunnonantajien näkemykset

ja huomiot lainsäädännön tarkoituksenmukaiseksi kehittämiseksi. Erityisesti suora hankintoja koskevan kansallisen rajoituksen poistaminen lakiesityksestä oli hyvin tarpeellista, koska se olisi rajoittanut mahdollisuuksia sekä henkilöjunaliikenteen tarjonnan kehittämiseen että uusien kotimaisten liikenteenharjoittajien markkinoille tulemiseen, eikä olisi johtanut onnistuneisiin kilpailutuksiin pienissä kohteissa.

Ehdotettu hakemus- ja arviointimenettely henkilöjunaliikenteen tilaajatoimivallan myöntämiseksi uusille viranomaisille

on tarkoituksenmukainen, kun otetaan huomioon rautatieliikenteen sopimusten koko ja sisällön laajuus, hankintamenettelyjen

hallinnollinen vaativuus ja pitkäjänteisen rahoituksen varmistaminen. Toimivien kilpailutettavien liikennöintikokonaisuuksien

muodostaminen sekä matkustajille tärkeä liikennetarjonnan ja vaihtoyhteyksien yhteensovittaminen edellyttää tiivistä yhteistyötä ja koordinaatiota toimivaltaisten

viranomaisten välillä. Erilaiset yhteishankinta-, yhteisrahoitus- ja lippuyhteistyömallit tulevat olemaan

tarpeellisia sujuvan ja houkuttelevan valtakunnallisen junaliikennejärjestelmän

toteuttamiseksi monen toimijan mallissa, eikä

niitä tule tarpeettomasti rajoittaa hallinnollisin tai lainsäädännöllisin estein. Erityisesti lipunmyyntiä ja lippujen yhteiskäyttöisyyttä

koskevat uudet ratkaisut tulee toteuttaa tasapuolista kilpailua ja joukkoliikennematkustuksen helppoutta tukevalla tavalla.

Valtion tukeman julkisen liikenteen hankintojen keskittäminen Liikenne- ja viestintävirastolle sekä rautatiealan sääntelyelimen

sijoittaminen Kilpailu- ja kuluttajavirastoon ovat perusteltuja ja tarkoituksenmukaisia ratkaisuja. Näiden tehtävien hoitaminen ja rautatiemarkkinan kilpailun onnistunut avautuminen edellyttää valtiolta riittävien toimintaresurssien ja asiantuntemuksen sekä pitkäjänteisen tavoiteohjauksen ja rahoituksen varmistamista.

Lisäksi HSL toteaa eduskunnalle, että rautatiemarkkinoiden toimivan kilpailun ja henkilöjunaliikenteen tulevien tarjouskilpailujen onnistumisen edellytyksenä on liikkuvan kaluston ja kriittisten palvelupaikkojen omistuksen siirtäminen VR:ltä julkisiin, markkinaneutraaleihin erityistehtävyhtiöihin, joiden roolina on edistää rautatieliikenteen toimivaa kilpailua, liikennetarjonnan kehittymistä ja kustannustehokkuutta. Hanke rautatiekalusto- ja kiinteistöyhtiöiden irrottamiseksi on siksi vietävä viipymättä loppuun, ja näille yhtiöille tulee taata riittävät toimintaresurssit, pitkäjänteinen pääomitus ja tulorahoitus sekä junaliikenteen kilpailua ja kehitystä tukeva omistajaohjaus.

HSL:n Liikenne-tulosalueen puolesta

Kimmo Sinisalo

Kehityspäällikkö

Liikenne – Hankinnat ja sopimukset

Helsingin seudun liikenne HSL